

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Wpływ technologii cyfrowych na rozwój współczesnej cywilizacji jest oczywisty, jednak systematyczny opis naukowy tego rozwoju jest niezwykle trudny, choć jest także niezwykle potrzebny. Projekt pt. Zaawansowane zarządzanie humanistyczne jako pole badań masowych zjawisk technospołecznych przedstawia systematyczną teorię i model pozwalający taki opis sporządzić. Wymaga to trzech podstawowych kroków: krok pierwszy ma na celu stworzenie interpretacji rzeczywistości, w której te technologie działają w taki sposób, aby miała ona przejrzysty, w miarę jednoznaczny i odpowiedni do przedmiotu charakter, krok drugi pozwala na podstawie takiej interpretacji zaproponować metodę analizy tej rzeczywistości, krok trzeci zakłada uzasadnienie sensowności całej konstrukcji.

W projekcie rolę pierwszego kroku spełnia idea dwóch, wzajemnie powiązanych przestrzeni: pierwszej, będącej przestrzenią faktów, którą można utożsamić z otaczającym światem oraz drugiej, zbudowanej na tej pierwszej, będącej przestrzenią sądów, opinii, wiadomości, interpretacji i przeświadczeń na temat owych faktów. Taką skomplikowaną, często sprzeczną i niekoniecznie prawdziwą tkaniną treści jest dyskurs – językowy twór przechowujący wiedzę na temat świata. Choć ta wiedza jest zmienna, niekompletna, może być także spreczna i nieprawdziwa, jest podstawą niemal wszystkich procesów decyzyjnych. Jest nadal wiedzą, choć o konstruktywistycznym statusie.

Krok drugi opiera się na założeniu, iż zarówno przestrzeń faktów jak i przestrzeń dyskursywna ma charakter złożony w sensie ścisłym tzn. opartym na szeregu założeń, pozwalających postrzegać świat jako zbiór wielkiej ilości powiązanych zjawisk. Ta ilość i relacje wykluczają jego opis za pomocą zwykłych, przyczynowych zależności, na jakich opiera się tradycyjna nauka i wymaga zupełnie innego, całościowego podejścia. Umożliwia ono posługiwanie się m. in. ideą przestrzeni dynamicznej. Ta przestrzeń może mieć dowolną ilość wymiarów, które opisują dowolne możliwe aspekty stanu zjawiska. Z tego powodu zjawisko staje się pewną abstrakcją. Takie obserwowane zjawisko, np. dyskurs, może przemierzać pewną trajektorię w tej przestrzeni i w ten sposób zostaje dosyć ściśle opisane.

Krok trzeci jest konieczny ponieważ dyskurs, złożoność czy przestrzeń dynamiczna pochodzą z różnych nauk, więc wymagają uniwersalnej płaszczyzny badawczej, która zapewni sensowność ich połączenia. Taką płaszczyzną jest wg projektu tzw. zaawansowane zarządzanie humanistyczne, które interpretuje zarządzanie jako abstrakcyjne pojęcie, opisujące pragmatyczne postępowanie analityczne. Jego analityczność polega na każdorazowym tworzeniu koncepcji świata, którym się zarządza poprzez uzasadnione działania, a więc niewątpliwie postępuje się pragmatycznie. Justyfikacja takiej idei wymaga podstaw filozoficznych, a w szczególności epistemologicznych.

Wszystkie trzy kroki pozwalają stworzyć konstrukcję, stosowaną przez projekt do analizy i opisu zjawiska, które względnie niedawno zostało nazwane. Jest nią transformacja cyfrowa, która nie oznacza użycia cyfrowych technologii, ale w znacznie bardziej ogólny sposób stara się zrozumieć obecność organizacji w cyfrowym środowisku. W zależności od tego, jak zrozumie się pojęcia organizacji i środowiska, transformacja cyfrowa może obejmować różne obszary świata, a także, przede wszystkim, nazywać różne obszary świata, kreując różnego rodzaju dyskursy na jego temat, stanowiące realną wiedzę, która z kolei kształtuje rozumienie transformacji cyfrowej. Z tego wynika, że transformacja cyfrowa może być różnie rozumiana i przyjmować jako przedmiot różne fakty z realnego świata, jednak w rzeczywistości wszystkie te wersje istnieją jednocześnie i wytwarzają skutki będące efektem skomplikowanego złożenia tych wszystkich wersji. Zrozumienie tych procesów ma kluczowe znaczenie zarówno w postępowaniu badawczym, jak w zastosowaniu zgromadzonej w ten sposób wiedzy.